

עמדות הציבור ביחס לסוגיית המסתננים

במשך השנים נעשו מספר סקרים שבחנו את דעת הקהל של הציבור הישראלי ביחס לתופעת ההסתננות ולאופן ההתמודדות עם אוכלוסיית המסתננים בישראל. המגמה העולה מסקרים אלו אחידה ועקבית: ההתנגדות לכניסה והשתקעות של מסתננים בישראל הינה רחבה, חוצת מגזרים וחורגת מעבר למחלוקות פוליטיות קלאסיות.

ההתנגדות לתופעת ההסתננות זוכה לתמיכה רחבה מאוד בקרב מצביעי הימין, אך גם בקרב מצביעי מרכז ואף שמאל, במידה לא מבוטלת. כמו כן, מחצית מהנשאלים מקרב האוכלוסייה הערבית תומכים בהרחקת המסתננים מישראל.

סקר מכון פיו:

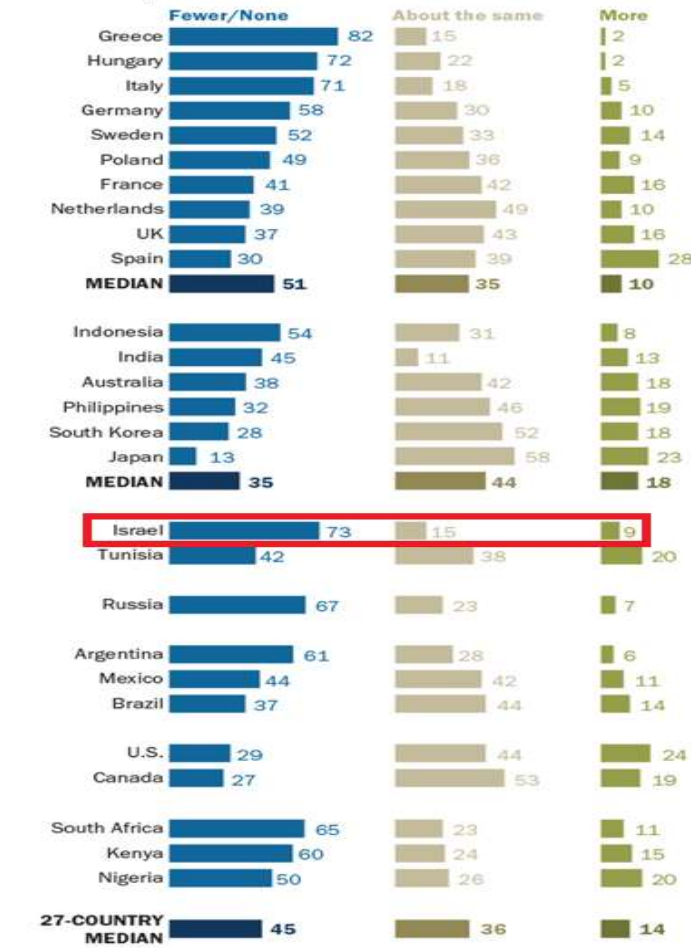
הסקר הבינלאומי העדכני ביותר שנעשה בסוגיה זו בוצע על ידי מכון המחקר הבינלאומי פיו באביב 2018. מבין 27 מדינות שנסקרו, בין היתר בהקשר של גלי הגירה והסתננות בינלאומית, ישראל נמצאת בראש המדינות המתנגדות להגירה, שנייה רק ליוון. **לא פחות מ- 73% מהאוכלוסייה ענו כי הם רוצים שתהיה פחות הגירה או שלא תהיה הגירה בכלל.** לצורך השוואה, החציון בשאלה זו בקרב כלל המדינות הנסקרות עומד על 45%. מקרב הנשאלים, 15% בלבד ענו כי הם לא מעוניינים בשינוי במידת ההגירה, ורק 9% תמכו בהגירה מוגברת. יש לציין כי למרות שמחברי המחקר ציינו שהסקר נעשה על רקע הגידול בגלי ההגירה וההסתננות הבינלאומיים, אין כל הבחנה בין מהגרים לא חוקיים למהגרים חוקיים, או במקרה הישראלי - בין מהגרים יהודים למהגרים שאינם יהודים.

הטבלה כפי שמופיעה במחקר של מכון פיו:¹

Around the world, few want more immigration

In your opinion, should we allow more immigrants to move to our country, fewer immigrants, or about the same as we do now? (%)

¹ <http://www.pewresearch.org/fact-tank/2018/12/10/many-worldwide-oppose-more-migration-both-into-and-out-of-their-countries/>

סקר מדד השלום:

סקר "מדד השלום" שנעשה מטעם המכון הישראלי לדמוקרטיה מינואר 2018, מעלה נתונים משמעותיים בנוגע להיקף התמיכה בהוצאת המסתננים בישראל על רקע תכנית ההרחקה למדינות שלישיות שהצהירה עליה המדינה, ושמאז בוטלה. **לפי הסקר, שני שליש מאוכלוסיית ישראל תומכים בהרחקת המסתננים מישראל.**

נתוני הסקר של מדד השלום:²

13. הממשלה החליטה לאחרונה כי מבקשי המקלט מאריתריאה וסודן, חייבים לעזוב את הארץ בזמן הקרוב ואף הודיעה שהגיעה להסכמים עם מדינות באפריקה שיקלטו אותם. האם אתה תומך או מתנגד להחלטה זו?

% כלל המדגם	% ערבים	% יהודים	
13.6	32.8	9.8	מאוד מתנגד
9.9	4.0	11.1	ד' מתנגד
21.2	24.1	20.6	ד' תומך
44.7	25.9	48.4	מאוד תומך
10.6	13.1	10.1	לא יודע/מסרב
100.0	100.0	100.0	סה"כ

לפי הסקר, **לא פחות מאשר 69% מהאוכלוסייה היהודית "די תומך" או "מאוד תומך" (הרוב) בהרחקת המסתננים.** מעניין לציין כי גם 50% מהאוכלוסייה הערבית תומכת במהלך. בקרב האוכלוסייה היהודית, רק 20.9% מהאוכלוסייה מתנגדים להרחקת המסתננים מישראל.

פילוח הזיהוי הפוליטי של המשיבים מעלה כי 78% ממי שהעידו על עצמם כמצביעי ימין תומכים במהלך, אך גם מספר לא מבוטל ממצביעי המרכז - עם 35% תמיכה, ואפילו בקרב מצביעי השמאל ישנה תמיכה מסוימת, עם 26% שתומכים במהלך - למעלה מרבע.³

² http://www.peaceindex.org/files/Peace_Index_Data_January_2018-Heb.pdf

³ http://www.peaceindex.org/files/Peace_Index_Data_January_2018-Heb.pdf

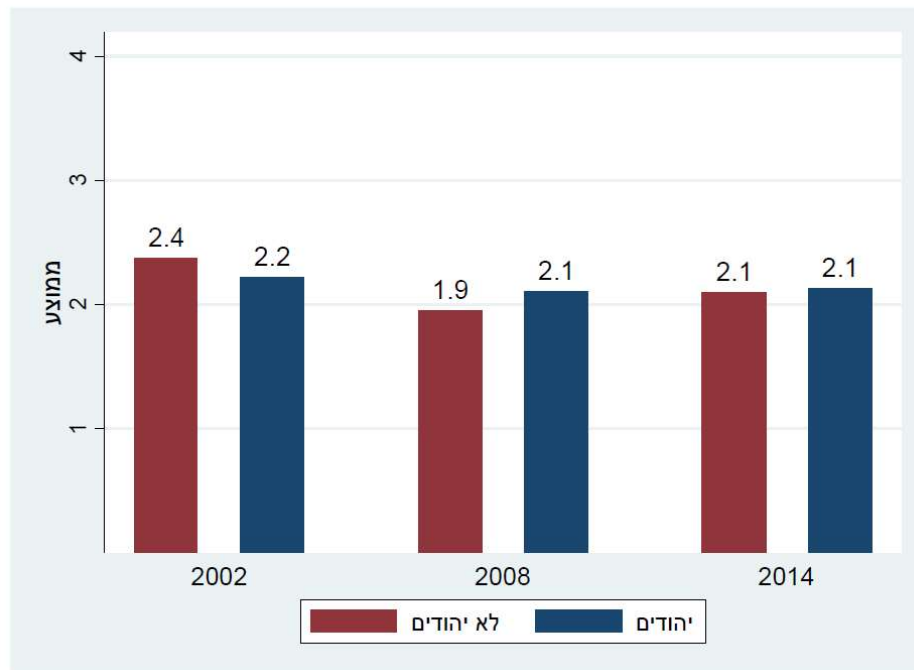

עמדות הציבור: European Social Survey

סקר שנעשה באוקטובר 2017 בשיתוף אוניברסיטת תל אביב, הקרן האירופית למדע והאיחוד האירופי, העלה כי גם האוכלוסייה היהודית וגם הערבית בישראל מתנגדות להגירה לא יהודית לארץ, בשיעורים די דומים. בנוסף, התמיכה בהגירה לא יהודית בקרב שתי הקבוצות ירדה מעט מאז 2002, כאשר באוכלוסייה הערבית חלה ירידה משמעותית יותר.

תרשים ראשון⁴:

תרשים 3: ממוצע תמיכה בהגירת בני גזע/אתניות שונה מהרוב בקרב יהודים ולא יהודים בישראל

4

https://bicohen.tau.ac.il/images/%D7%93%D7%A2%D7%95%D7%AA_%D7%91%D7%A2%D7%9D_17-%D7%A1%D7%95%D7%91%D7%9C%D7%A0%D7%95%D7%AA_%D7%9C%D7%96%D7%A8%D7%99%D7%9D-%D7%99%D7%A9%D7%A8%D7%90%D7%9C_%D7%91%D7%A1%D7%A7%D7%A8_%D7%94%D7%97%D7%91%D7%A8%D7%AA%D7%99_%D7%94%D7%90%D7%99%D7%A8%D7%95%D7%A4%D7%99.pdf

איתן - מדיניות הגירה ישראלית מ"ר 580561587 / ת.ד: 16429, ירושלים, 96465 / פקס: 077-4703191

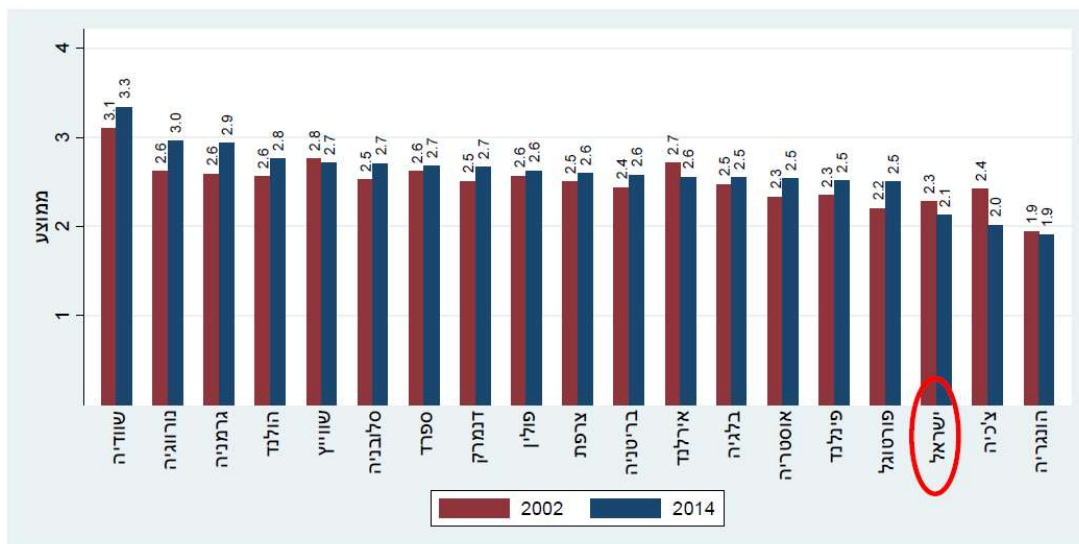
Eitan - Israeli Immigration Policy R.A. 580561587 / P.O. Box: 16429, Jerusalem 96465 / Fax: 972-77-4703191
contact.eitan@gmail.com / www.hagira.org.il

השוואה למדינות אירופאיות, הנכונות לקלוט מהגרים שאינם שייכים לקבוצה האתנית של רוב אזרחיהן, מגלה כי ישראל נמצאת בתחתית המדד, כאשר רק הונגריה וצ'כיה נמצאות במיקום נמוך יותר.

תרשים שני:

תרשים 4: ממוצע תמיכה בהגירת בני גזע/אתניות שונה מהרוב, השוואה בינלאומית

יש לציין כי בניגוד להתנגדות להגירה לא יהודית, המחקר מראה כי התמיכה בהגירה יהודית גבוהה, במיוחד בקרב האוכלוסייה היהודית בישראל. מכאן ניתן להבין כי התשובות בסקרים של מכון פיו וגאלופ מתייחסים בשלילה להגירה לא יהודית בלבד.

מכון גאלופ. ⁵

סקר של מכון הסקרים הבינלאומי גאלופ, שפורסם באוגוסט 2017, בדק את הפתיחות והנכונות של הנסקרים לקבל הגירה, וכן האם הגירה נתפסת בעיניהם כדבר שלילי או חיובי. הסקר מעלה כי בקרב לא פחות מ-138 מדינות שנסקרו, על רקע גלי ההסתננות והגירה בעולם, ישראל נמצאת בתחתית הרשימה במקום החמישי, כאשר רק לטביה, צ'כיה אסטוניה וקוראטיה נמצאות במקום נמוך יותר.

Least accepting of migrants		Most accepting of migrants	
Macedonia	1.47	Iceland	8.26
Montenegro	1.63	New Zealand	8.25
Hungary	1.69	Rwanda	8.16
Serbia	1.80	Sierra Leone	8.05
Slovakia	1.83	Mali	8.03
Israel	1.87	Australia	7.98
Latvia	2.04	Sweden	7.92
Czech Republic	2.26	Nigeria	7.76
Estonia	2.37	Burkina Faso	7.74
Croatia	2.39	Ireland	7.74

Note: Based on 138 countries surveyed in 2016; U.S. surveyed in 2017; top possible score is 9.0

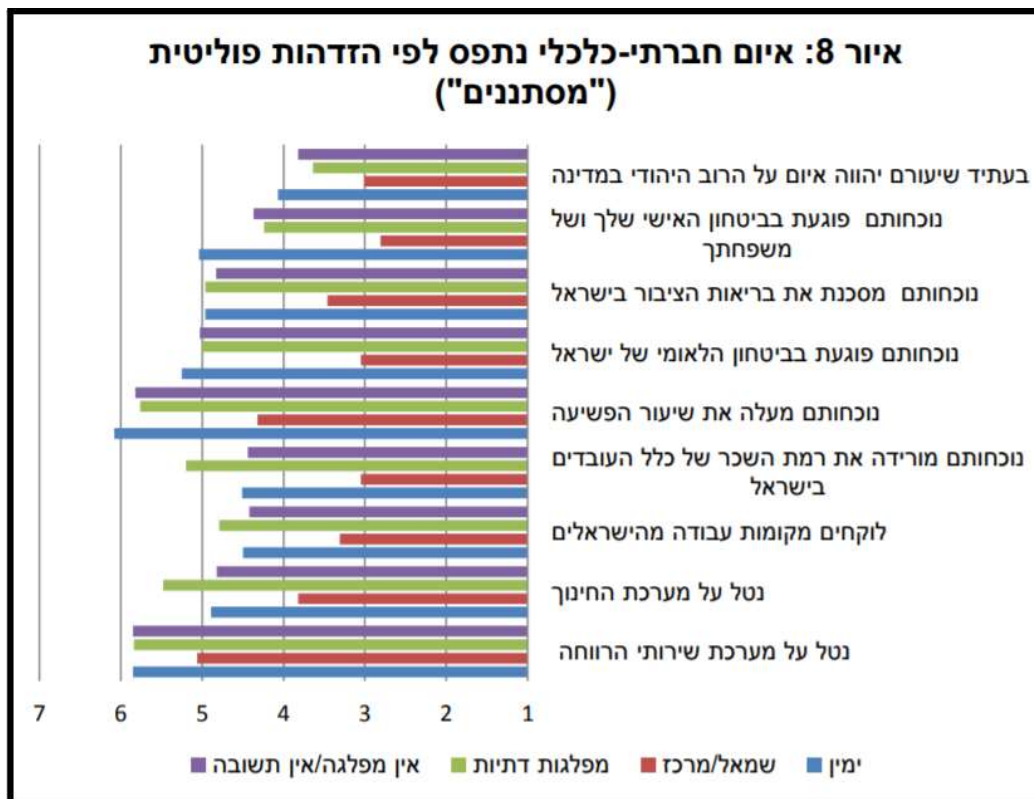
GALLUP WORLD POLL

⁵ https://news.gallup.com/poll/216377/new-index-shows-least-accepting-countries-migrants.aspx?g_source=World&g_medium=newsfeed&g_campaign=tiles

סקר המכון להגירה ושילוב חברתי במרכז רופין:

בסקר ישן יותר שפורסם במאי 2015, על סמך נתונים משנת 2013, בדק המחקר את יחסם של אזרחי ישראל למסתננים על פי השקפה פוליטית, דתית ורמת השכלה. כמו כן נבדקו ההבדלים בגישות הנסקרים כאשר נעשה שימוש במונח "מסתננים" לעומת המונח "מבקשי מקלט". מסקנות המחקר הן כי "ממצאי המחקר הנוכחי מצביעים על כך שהציבור בישראל נוטה להתייחס למהגרים מאפריקה כאל איום הן ברמה החברתית והן ברמה האישית". כמו כן, למעט הבדלים זניחים יחסית, "הציבור בישראל בדרך כלל אינו מבדיל בין "מבקשי מקלט" ל"מסתננים".⁶

כפי שניתן לראות בתרשים, על אף שההתנגדות הרבה ביותר לתופעת ההסתננות נרשמה בקרב מצביעי ימין ומפלגות דתיות, גם מצביעי שמאל/מרכז (אין פילוח) מודאגים בשיעורים גבוהים מהנטל על מערכת שירותי הרווחה וכן מהעלייה בשיעור הפשיעה.

⁶ <https://goo.gl/GTf4y4>